

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Nr.4754A/06.04.2026

A/PNL/215
6.04.2026

Către: Doamna Cristina-Lavinia Arnăutu, Director cu atribuții de secretar de stat, Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Absența unor politici concrete, cuantificabile și eficiente de repatriere a românilor din diaspora, discrepanța dintre retorica instituțională și rezultatele tangibile, și necesitatea unui program-cadru coerent de facilitare a întoarcerii în țară

Stimată Doamnă Director,

Mă adresez Dumneavoastră cu o întrebare motivată de constatarea unui decalaj persistent și inacceptabil între discursul public privind importanța diasporei românești și realitatea instrumentelor concrete pe care statul român le pune la dispoziția celor aproximativ 5 milioane de cetățeni români care trăiesc în afara granițelor țării și care, într-o proporție semnificativă, și-ar dori să revină acasă.

România este, conform datelor Eurostat, statul membru al Uniunii Europene cu cel mai mare număr de cetățeni stabiliți în alte state membre. Această realitate demografică nu este doar o statistică: ea traduce o pierdere continuă de capital uman, de competențe profesionale, de potențial antreprenorial și de coeziune socială. Copii care cresc fără părinți, comunități rurale depopulate, sectoare economice aflate în criză de forță de muncă, un sistem de sănătate care formează medici pentru alte țări, un sistem educațional care nu reușește să rețină talentele pe care le produce – toate aceste fenomene sunt consecința directă a absenței unei politici publice coerente de repatriere.

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, instituția creată pentru a fi vocea și brațul statului în relația cu diaspora, desfășoară activități care se concentrează în mod predominant pe păstrarea identității culturale și lingvistice a comunităților de români din afara țării – misiune importantă, dar insuficientă. Această politică protocronistă nu mai corespunde nici vremurilor în care trăim, nici aspirațiilor copiilor și tinerilor etnici români născuți și crescuți în afara granițelor națiunii noastre. Sesiunea de finanțare nerambursabilă 2026, lansată la 1 aprilie 2026, cuprinde 7 programe dedicate sprijinirii identității culturale, educației în limba română și implicării în viața comunitară. Niciun program nu vizează explicit și direct facilitarea

întoarcerii în țară, crearea de locuri de muncă pentru repatriați, recunoașterea competențelor dobândite în străinătate sau acordarea de facilități fiscale și pachete de relocare.

Între timp, Guvernul a aprobat în februarie 2026 un program strategic pentru reintegrarea economică prin antreprenoriat, cu un buget de 100 de milioane de euro pentru perioada 2026-2029, cu granturi de până la 20.000 de euro. Există, de asemenea, prime de instalare prevăzute de legislația în vigoare (12.500 lei pentru persoane singure, 15.500 lei pentru familii), prime de relocare (75% din cheltuielile de locuire, maximum 900 lei/lună, pentru 36 de luni) și proiectul ROUNIT lansat inițial pentru românii din Italia. Cu toate acestea, aceste instrumente sunt dispersate instituțional, insuficient promovate, dificil de accesat și lipsite de o coordonare strategică unitară. Sentimentul dominant în rândul românilor din diaspora rămâne cel de abandon – nu de invitație la întoarcere.

Constat, de asemenea, că nu există date publice centralizate privind numărul efectiv de români repatriați în ultimul an, numărul de locuri de muncă create prin programe de repatriere, rata de succes a programelor existente, bugetul efectiv cheltuit pe repatriere (nu pe evenimente culturale) sau evaluări de impact ale politicilor existente. Fără aceste date, orice discuție despre politica de repatriere rămâne un exercițiu retoric.

Alte state membre ale Uniunii Europene care se confruntă cu fenomene similare au adoptat abordări mult mai concrete. Irlanda, prin programul „Back for Business”, oferă mentorat și rețele de afaceri irlandezilor care revin din diaspora. Polonia a implementat facilități fiscale directe pentru repatriați, inclusiv scutiri de impozit pe venit pentru primii ani după revenire. Portugalia a lansat programul „Regressar”, care oferă sprijin financiar pentru relocare, cofinanțarea salariilor și asistență în găsirea unei locuințe. Croația, Lituania și Letonia au programe similare, toate caracterizate prin simplitate, accesibilitate și rezultate măsurabile. România nu are nimic comparabil ca scară, coerență și vizibilitate.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 194-201 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez, în scris, următoarele întrebări:

1. Câți cetățeni români s-au repatriat efectiv în anul 2025, conform datelor disponibile Departamentului? Există o bază de date centralizată a repatriaților? Dacă nu, cum poate Departamentul evalua eficiența politicilor sale în absența oricăror date de referință?
2. Câte locuri de muncă concrete au fost create prin programe de repatriere coordonate sau facilitate de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni sau de alte instituții ale statului, în ultimul an? Solicit un răspuns numeric, nu o referire generică la programe existente.
3. Care este bugetul total alocat Departamentului pentru Românii de Pretutindeni pentru anul 2026 și ce procent din acest buget este destinat specific programelor de facilitare

- a întoarcerii în țară (repatriere, reintegrare economică, recunoaștere competențe), distinct de bugetul alocat programelor culturale și identitare?
4. Ce facilități fiscale concrete oferă în prezent statul român unui cetățean din diaspora care decide să se întoarcă în România? Există vreo scutire sau reducere de impozit pe venit, vreo scutire de contribuții sociale pentru o perioadă tranzitorie, vreo facilitate la accesarea unui credit ipotecar sau vreo primă de relocare accesibilă efectiv, fără birocrație excesivă? Dacă da, câți beneficiari au accesat aceste facilități în 2025?
 5. Departamentul pentru Românii de Pretutindeni coordonează sau colaborează activ cu programul de 100 milioane de euro pentru antreprenoriatul diasporei aprobat de Guvern în februarie 2026? Dacă da, care este rolul concret al Departamentului? Dacă nu, de ce nu, în condițiile în care reintegrarea economică a diasporei se află în centrul mandatului instituțional al Departamentului?
 6. Există o Strategie Națională de Repatriere aprobată la nivel guvernamental, cu obiective cuantificabile, indicatori de performanță, termene și bugete alocate? Dacă nu, când intenționează Departamentul să propună o astfel de strategie? Dacă da, care sunt rezultatele măsurabile obținute până în prezent?
 7. Platforma Unică a Românilor din Diaspora, prevăzută de proiectul legislativ privind încurajarea întoarcerii în țară, este operațională? Dacă da, câți cetățeni sunt înregistrați? Dacă nu, când va deveni funcțională și ce servicii concrete va oferi?
 8. Departamentul pentru Românii de Pretutindeni a realizat vreun studiu sau sondaj în rândul românilor din diaspora pentru a identifica principalele bariere în calea reîntoarcerii (lipsa locuinței accesibile, nivelul salariilor, calitatea serviciilor publice, corupția, birocrația, lipsa locurilor de muncă potrivite competențelor)? Dacă da, care sunt concluziile și ce măsuri au fost adoptate ca urmare? Dacă nu, pe ce baze de date își fundamentează Departamentul politicile?
 9. Cum evaluează Departamentul politicile de repatriere ale altor state europene – precum programul „Regressar” al Portugaliei, programul „Back for Business” al Irlandei sau facilitățile fiscale pentru repatriați din Polonia – și de ce România nu a adoptat instrumente similare, adaptate specificului diasporei românești?
 10. De ce sesiunea de finanțare nerambursabilă 2026 a Departamentului nu include niciun program dedicat explicit facilitării întoarcerii în țară, creării de locuri de muncă pentru repatriați sau sprijinirii reintegrării profesionale, limitându-se la programe culturale, educaționale și sportive? Departamentul consideră că misiunea sa se rezumă la păstrarea identității românilor din diaspora, sau include și obiectivul concret de a facilita revenirea lor?
 11. Ce demersuri concrete a întreprins Departamentul pentru simplificarea și accelerarea procedurilor de recunoaștere a competențelor profesionale și a experienței de muncă dobândite de cetățenii români în străinătate, inclusiv a competențelor dobândite pe cale nonformală? Câte cereri de echivalare sau recunoaștere au fost procesate în ultimul an și care este timpul mediu de soluționare?

-
12. Departamentul va propune Guvernului un pachet integrat de măsuri de repatriere, care să includă: (a) facilități fiscale temporare pentru repatriați (scutire sau reducere de impozit pe venit pentru primii 2-3 ani); (b) un program „Prima Casă Diaspora” funcțional și accesibil; (c) granturi de relocare cu proceduri simplificate; (d) un ghișeu unic digital pentru toate procedurile administrative necesare la revenirea în țară; (e) programe de mentorat și de conectare cu angajatorii români? Dacă da, când? Dacă nu, care este alternativa?

Cu respectul meu,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL